

opgedragen voor zijn pupil, den jongen vioolvirtuoos Jan de Graan. Hoe Artz zich van die opdracht kweet, blijkt uit het boekje „een Beroemde Knaap,” waarin Kneppelhout het korte leven — Graan stierf in den Haag nog geen 22 jaar oud — van dezen genialen toonkunstenaar beschreef. Meermalen wordt in deze bladzijden de naam Artz genoemd als Kneppelhout's plaatsvervanger in de vaderlijke bescherming, waarmede genoemde mæcenas over het brooze leven van den jongen man waakte. In den aanvang van 1872, toen de Graan's toestand bedenkelijk werd, vergezelden Artz en Kaemmerer den armen jongen naar Italië. Uit Pisa schreef de Graan d.d. 3 Feb. 1872 aan Kneppelhout: „Ik kan Artz niet dankbaar genoeg zijn, eerstens voor de zorgen, die hij voor mij te Parijs gehad heeft, en tweedens, dat hij, ofschoon het zeer druk hebbende, nog zooveel tijd opgeofferd heeft om mij hierheen te geleiden.”

Behalve in Kneppelhout, had de jonge Artz een grooten steun in het Huis Goupil, waarvan de grondlegger, de heer Vincent van Gogh door de bescherming die hij aan vele jonge Hollandsche schilders in die dagen verleende, ook zijn deel heeft gehad in den wederopbloei der Hollandsche schilderschool. Men zal niet licht raden waarmede Artz in 't jaar 1868 te Parijs aankwam. Behalve een dosis jovialiteit, levenslust en onverstoorbaar goed humeur, had hij een kolossale mand meegebracht, volgeladen met pakjes Scheveningsche kleederdracht. De vrienden keken raar op van deze bagage, begrepen wel het doel van Artz om daarnaar te schilderen, maar waagden toch de opmerking, dat hij dan ook Scheveningen had moeten meëbrengen. Al spoedig bleek de waarheid van die woorden, want Artz ondervond dat een Parijsch model als Scheveninger verkleed, een heel dwaze vertooning maakte. Hij behielp zich aanvankelijk wel, door met zijn fantasie en zijn herinneringen het ontbrekende aan te vullen, maar lang hield hij het niet vol. Hij versierde zijn atelier met de visschersplunje en stelde het visschersgenre voorloopig nog maar wat uit, tot hij het blonde Hollandsche duin weer volop kon genieten. Hij pakte verschillende genres aan, geheel verschillend van het latere werk waarmede hij reputatie zou maken, maar die hem oefenden in het métier en hem steeds verder brachten in de beheersching van lijn en kleur. In de voorrede tot den catalogus van het atelier Artz, noemt Zilcken een van die werken te Parijs door den schilder vervaardigd. Hij zag het te Edinburgh en roemt het als een werk van groote coloristische kwaliteiten. Op het schilderij ziet men een kind in 't geel voor een piano gezeten; rechts een dame in 't grijs, aan den anderen hoek een man in 't zwart: een gamma van tonen die den colorist kenmerkt.

Tijdens Artz' verblijf te Parijs, vierde daar de Japansche kunst hoogtij. De hartstocht voor Japansch vervulde de geheele kunstwereld, niet alleen zich uitend in 't verzamelen van bibelots en in de interieure decoratie van de woningen met Japansche meubelen en kunstvoorwerpen, maar ook in de sujetten der beeldende kunstenaars. Artz schilderde toen verscheidene genre stukken *à la Japonaise*, d. w. z. Parijsche figuren in een Japansche omgeving